

nationaal programma groningen

Aanvraagformulier projecten thematisch of lokaal programma

Dit is het aanvraagformulier voor projecten binnen het provinciale of lokale programma. Na indiening van een project d.m.v. dit formulier zal de beoordelingscommissie een advies geven aan het bestuur van Nationaal Programma Groningen. Het bestuur beslist uiteindelijk over (eventuele) toekenning van middelen. Wij zullen je zoveel mogelijk op de hoogte houden van de verschillende stappen in dit proces.

Indien er nog vragen zijn, dan kan je contact opnemen met je programmamanager, of met Ingrid, zij is te bereiken via:

Ingrid@NationaalprogrammaGroningen.nl
06-21841912

Invulinstructie:

Het meerendeel van de cellen op dit sheet is geblokkeerd, je kan dus alleen wijzigingen aanbrengen in de grijze cellen. Ook kan het voorkomen dat je alleen een datum mag invullen (bijvoorbeeld bij planning) of een getal (bij de inzet over de ambities).

Het tabblad 'printbare versie' kan je gebruiken om je formulier als PDF op te slaan of hem te printen. Dit kan handig zijn als je hem bijvoorbeeld wil delen met anderen. Het kan gebeuren dat er op deze versie tekst mist, dat kan gebeuren als de door jouw geschreven antwoorden te lang zijn.

Heb je specifiek vragen over het format? Kom je er niet uit? Of heb je tips hoe het format beter kan? Neem dan contact op met Joren (Joren@nationaalprogrammagoningen.nl)

Aanvraagformulier projecten provinciaal én

Naam project:

Waterwerken Zoutkamp en koppelkansen (aanvraag provinciaal én

Code project:

N.t.b.

Versie van het formulier:

Check: Foto meegestuurd?

1. Contactinformatie

Contactpersoon bij de gemeente:

Naam:

Emailadres:

Telefoonnummer:

Contactpersoon bij de provincie:

Naam:

Emailadres:

Telefoonnummer:

Eventueel bij de aanvraag betrokken primaire partner:

Naam organisatie:

Rol organisatie:

Naam contactpersoon:

Emailadres contactpersoon:

Telefoonnummer contactpersoon:

Welke partners zijn eventueel secundair betrokken bij de aanvraag

Namen organisaties

Provincie Groningen
Inwoners en bedrijven Zoutkamp
Waddenfonds
Waterschap Noorderzijlvest
Erfgoed programma
Erfgoed Deal (samenwerkingsverband tussen rijk, gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties)
Commissie bodemdaling

2. Inhoud en randvoorwaarden

2a) Projectbeschrijving

Geef een korte omschrijving van het project, inclusief de doelstelling:

Met het oog op de toekomstige waterveiligheid heeft het waterschap Noorderzijlvest nog een aantal projecten in het Lauwersmeergebied en het achterland in Het Hogeland. De studie Droge Voeten 2050 heeft in de komende 30 jaar noodzakelijk is om een aantal investeringen in waterstaatkundige werken te realiseren in de omgeving. De realisatie van deze maatregelen vraagt om grote investeringen in waterveiligheids- en waterstaatkundige werken. Dat geeft de kans om met behulp van de middelen van het NPG een leefbaar dorp, zoals fiets en wandelpaden en de entree aan de noordkant van het dorp. Zaken die zonder dit waterwerkproject niet zouden worden gerealiseerd.

Deze opgave betreft in hoofdlijn twee onderdelen:

1. De afvoercapaciteit van gemaal H.D. Louwes in Zoutkamp moet worden vergroot tot van 1000 tot 1600 m³ per minuut. Dit is nodig om overtollig regenwater slimmer en sneller af te voeren naar het Lauwersmeer.

2. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om de regionale waterkeringen rondom het Lauwersmeer te versterken in de komende 50 jaar. Een deel van die kering, circa 1 kilometer, loopt door het dorp Zoutkamp.

3. Het aanbrengen van wandel en fietspaden, de verbetering van de entree van het dorp, het aanmeervoorzieningen, het restaureren van cultuurhistorie en het veiliger maken van bruggetjes. Tijdens de verkenningsfase zijn in samenspraak met de provincie Groningen en de gemeente Zoutkamp varianten onderzocht. Ook de inwoners en bedrijven in Zoutkamp zijn geraadpleegd.

De partijen maken zich samen sterk voor de variant waarbij het gemaal 500 meter wordt verplaatst. De vervanging van het huidige gemaal H.D. Louwes wordt gebouwd in de voormalige zeedijk in de voormalige rijksmonumentale Hunsingosluis.

In combinatie met de nieuwbouw van het gemaal, wordt de Hunsingosluis gerestaureerd en krijgt de functie van schutssluis weer terug. De oude zeedijk ter plaatse krijgt daarmee ook haar waterkering terug. Daarnaast zal het nieuwe gemaal elektrisch zijn in plaats van op diesel. Dit geeft een milieuvriendelijke verduurzaming.

Welke concrete resultaten worden nagestreefd?

1. het versterken van de natuurwaarden van Lauwersmeer, Hogeland en de Waddenzee
2. het behouden en versterken van cultuurhistorische waardevolle monumenten en elementen
3. het versterken van recreatie & toerisme in Zoutkamp, op het Lauwersmeer en het Hogeland
4. het verbeteren van watersport – vrijere doorvaart en grotere gastvrijheid
5. het vergroten van de (be)leefbaarheid van Zoutkamp door nieuwe verbindingen voor fietsers
6. het verbeteren van de verkeersveiligheid in het dorp

Welke concrete activiteiten worden uitgevoerd?

Het HD Louwes gemaal wordt gesloopt en een nieuw gemaal wordt ingebouwd in de dijk naast de historische Hunsingosluis. De historische Hunsingosluis wordt gerenoveerd en omgebouwd naar een schutssluis. De dijk die 50 jaar geleden haar kerende functie verloren, maar gaat nu weer dienst doen als regionale kering. De sluis wordt ook de vaarweg naar het achterland hersteld, wat goed is voor de vaarrecreatie, de natuur en de fietsvriendelijkheid en er worden diverse fietspaden aangelegd. Ook wordt de provinciale weg aangelegd die ontstaat maar ook een geheel ontstaat qua entree van Zoutkamp. Het schrijven van het verhaal voor het vermarkten van Nationaal Park Lauwersmeer en Werelderfgoed Waddenzee

Wat draagt dit project extra bij bovenop het reguliere beleid? (wat is de 'plus'?)

Het extra komt vanuit het bevaarbaar maken van de waterwegen, het elektrificeren en zichtbaar opknappen van de historische sluis, alsmede koppelkansen voor wandel en fietspaden in en rond ondernemers in Zoutkamp aangegeven dat als deze werken worden uitgevoerd zij ook allerlei van aanlegsteigers en kunstwerken) zullen doen die de leefbaarheid en beleefbaarheid van Zoutkamp

Planning: Geef aan in welke maand (en jaar) de volgende fases starten:

1. Voorbereidende fase
2. Begin van de realisatiefase
3. Midden van de realisatiefase
4. Einde van de realisatiefase
5. Project afgerond
6. Project afgerond en geëvalueerd

Wat is de locatie van het project

2b) Integraliteit:

Om inzicht te krijgen in de mate waarop dit project bijdraagt aan de 4 ambities uit het programma:
Economie

Werken en Leren

Leefbaarheid

Natuur en Klimaat

Check: Hoeveel punten nog te verdelen:

Check: minimaal één ambitie meer dan 30 punten:

Licht per ambitie toe hoe waarom het project wel/niet bijdraagt aan een bepaalde ambitie:

De economie krijgt een impuls vanuit een aantal aspecten. Het verhoogt de incidentele werkgelegenheid door de aanleg c.q. restauratie, in totaal lokt de investering van het project en de koppelkansen (financiering door het NPG) ruim 8 miljoen aan uitgelokte investeringen in en rond Zoutkamp en levert de realisatie 253 fte (tijdelijk) aan werk op. Dit is becijferd door Bureau Pau en Estheticon. Door de restauratie, het verplaatsen van het gemeaal en de andere koppelkansen is de verwachting dat het vaar, wandel en fietstoerisme zal toenemen. Dat zal een impuls geven aan de ondernemers in Zoutkamp wat weer positief is voor de werkgelegenheid, 4,2 fte jaarlijks structurele toename. Dit aspect zal een doorwerking hebben op een bredere omgeving, waardoor het aantrekkelijk is om langer te verblijven of voor dagtoerisme.

Het project is gericht op waterveiligheid, herstel van de historische sluis en het koppelen van fiets, wandel en andere verkeerswegen. Werken en leren zou dan alleen kunnen terugkomen in de uitvoeringsfase van het project in het kader van social return on investment. Omdat dit een klein aspect is zijn hier geen punten aan toegekend. De ervaring bij andere waterhuishoudkundige en historische werken leert dat hier veel interesse vanuit kennisinstellingen (universiteiten en hogescholen vanuit Groningen) wekt en dat deze gebruikt worden door studenten om hun kennis te ontwikkelen en de kenniseconomie op die manier versterkt wordt.

Door het restaureren van de sluis en het verplaatsen van het gemaal en alle NPG gefinancierde projecten (wandel en fietspaden, aanmeervoorzieningen en een verbeterde dorpsentree) er om heen wordt de aantrekkelijkheid van Zoutkamp als dorp vergroot. Berekend is dat dit structureel 4,2 fte aan werk oplevert in het dorp en een uitgelokte investering van ruim 8 miljoen. Daardoor blijven voorzieningen cq komen er meer voorzieningen wat voor het wonen en verblijven een plus betekent en daarmee voor de leefbaarheid.

De basis van het project is bedoeld om het achterland van Zoutkamp droge voeten te laten houden tm minimaal 2050. Door deze investering nu zo vorm te geven wordt voorkomen dat een regionale kering dwars door Zoutkamp opgehoogd moet worden. Zonder de aanvullende investering vanuit o.a. NPG kiest het waterschap voor een basisvariant waarbij het gemaal op de huidige locatie vergroot wordt en de regionale kering door het dorp opgehoogd moet worden. Daarmee zijn de maatregelen gericht op klimaatbestendigheid. Daarnaast worden er voor de vis intrek rinketten geplaatst en dat verhoogd de natuurwaarden.

2c) Participatie

Op welke manier zijn inwoners/stakeholders betrokken bij de voorbereiding van deze aanvraag? Vanaf het begin van het proces is een intensief dialoogtraject opgezet waarbij met bewoners, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, ondernemingen en deskundigen op het gebied van cultuurhistorie is gesproken.

Met al deze mensen samen is bepaald welke belangen er spelen in de omgeving van de "Nieuwe Sluis". Er is gevraagd of het project toegevoegde waarde kan hebben voor die belangen. En of er we meegenomen kunnen worden.

Ruim 30 gesprekken met meer dan 70 mensen hebben een breed palet aan wensen en ideeën voor het project. Diverse organisaties en partijen hebben hun commitment uitgesproken voor het project. Het ontwikkeltraject te willen participeren met hun kennis, inzichten en betrokkenheid. Het allerbelangrijkste is voor het project.

Welke rol hebben inwoners/stakeholders bij de uitvoering van dit project?

In de voorbereiding, planfase en uitvoering zal er regelmatig afstemming zijn over het project. Deze kopgroep zijn zitten mensen vanuit diverse organisatie zoals Dorpsbelangen, Visserijmuseum, Vlaggetjesdag enz.

De inwoners/stakeholders zullen worden betrokken bij het ontwerp en de uitvoering. Naast de stand van zaken zullen inwoners/stakeholder bij diverse inhoudelijk discussie betrokken worden over bv landschappelijke inpassing, restauratie van de sluis enz. Hun wensen/eisen zijn belangrijk. Tijdens de uitvoering zullen zaken met bv planning, stremmingen, omleidingsroutes enz met i afgesteld. Door inwoners en bedrijven wordt er € 100,000 geïnvesteerd voor aanle

2d) Toekomstbestendigheid

Hoe draagt dit project bij aan het toekomstperspectief voor Groningers? (benoem de effecten). Dit project zorgt er voor dat het Groninger achterland tot en met 2050 "droge voeten" kan hebben. Vaarwegen weer bevaarbaar en is er sprake van visintrek vanaf de Waddenzee via het Lauwers. Ze kunnen ze doorzwemmen naar de paaigebieden op Het Hogeland (wat nu niet mogelijk is). Dit draagt bij aan de biodiversiteit in de Hogelandster wateren. Daarnaast ontstaat er meer toerisme vanuit het gebied. De sluisen in Zoutkamp en het zien van de werking van het gemaal.

Wat is ervoor nodig om deze lange termijn effecten te borgen? Bijv. onderhoud, vervangingskosten. De investeringen die worden gedaan binnen deze gebiedsopgave worden opgenomen in de beheerplannen van de betrokken overheden. Afspraken hierover worden opgenomen in de s 'Nieuwe Waterwerken Zoutkamp' zodat dit geborgd is in de toekomst.

Een nieuw gemaal, het herstel van de Hunsingosluis en herstel van de waterkerende functie v perspectieven voor Zoutkamp en de regio. De volgende maatregelen zijn in beeld en geraamd onderhoud in de toekomst:

Recreatieve voorzieningen

- Het realiseren van een fiets- en wandelverbindingen tussen de jachthaven Hunzegat en het dorp welke goed aansluiten op Rondje Lauwersmeer en daarnaast een fietsverbinding over d Garnwerd;
- Het realiseren van recreatieve aanmeervoorzieningen in het Hunsingokanaal in het dorp;
- Het aanleggen van recreatieve voorzieningen op het 'schiereiland' Hunzegat waarbij wordt verwezen naar oude cultuur historische elementen;
- Het aanbrengen van recreatieve voorzieningen op het nieuwe complex voor het beleefbaar maken en het geven van voorlichting/educatie in Zoutkamp en omgeving.

Cultuurhistorische waarden

- De oude zeedijk herbergt een interessant element uit de geschiedenis van waterveiligheidswerken (muraltglooiing) die hersteld en weer zichtbaar gemaakt wordt;
- Herbestemmen van oude brons motoren van het bestaande gemaal H.D. Louwes.

Het toekomstig onderhoud aan de sluis zal worden geborgd door het waterschap, alsmede o fiets en wandelpaden wordt door de gemeente meegenomen in het meerjarig onderhoudspl voor de provinciale weg die door Zoutkamp loopt.

2e) Proportionaliteit

Waarom is dit project de meest efficiënte, effectieve en doelmatige manier om de beoogde r
Als gevolg van klimaatverandering staat het waterschap Noorderzijlvest voor een grote water
waterveiligheidsopgave wordt er aankomende jaren geïnvesteerd in het ophogen van regio
afvoercapaciteit. Deze waterveiligheidsopgave concentreert zich in Zoutkamp e.o. Een dergel
eenmaal in de 100 jaar plaats. Als gevolg van deze grote waterveiligheidsopgave, kunnen nu c
De financiering van de koppelkansen staat los van de financiering van de waterveiligheidsopg
financiering voor de koppelkansen niet rond komt, dan zal de waterveiligheidsopgave zonder
Het risico is dat het draagvlak voor de waterveiligheidsopgave op deze locatie af neemt en pa
teruglopen. De investeringen vanuit het NPG maken juist dat de waterschap ook voor deze k
gemaal met een regionale kering door het dorp. Met dit laatste krijgt het vaartoerisme geen i
komt de regionale kering door het dorp. Dan bereik je waarschijnlijk het omgekeerde effect t
voorstellen.

2f) Samenhang

Welke koppelkansen zijn te behalen?

Recreatieve voorzieningen

- Het realiseren van een fiets- en wandelverbindingen tussen de jachthaven Hunzegat en het dorp welke goed aansluiten op Rondje Lauwersmeer en daarnaast een fietsverbinding over d Garnwerd;
- Het realiseren van recreatieve aanmeervoorzieningen in het Hunsingokanaal in het dorp;
- Het aanleggen van recreatieve voorzieningen op het 'schiereiland' Hunzegat waarbij wordt verwezen naar oude cultuur historische elementen;
- Het aanbrengen van recreatieve voorzieningen op het nieuwe complex voor het beleefbaar maken en het geven van voorlichting/educatie in Zoutkamp en omgeving.

Cultuurhistorische waarden

- De oude zeedijk herbergt een interessant element uit de geschiedenis van waterveiligheidswerken (muraltglooiing) die hersteld en weer zichtbaar gemaakt wordt;
- Herbestemmen van oude brons motoren van het bestaande gemaal H.D. Louwes. Daarnaast vispasserbaarheid zullen vergroten.

Welke concrete stappen worden ondernomen om maximale samenhang te realiseren?

Alle samenwerkende partners overleggen regelmatig en zitten steeds op dezelfde lijn. Er is sp samenwerking om samen te komen tot iets moois. Achter deze samenwerkingen zijn regelma en die zijn vertaald in een projectplanning. Voor dit project is er ook een aanvraag bij het erf en het fonds voor cultureel erfgoed bij het Rijk. Al met al een samenspel van de gemeente He Groningen, het waterschap Noorderzijlvest in combinatie met het Rijk. Zowel regionaal als pr Rijksoverheidsniveau wordt dit project steeds genoemd als voorbeeld van samenwerken en n regelingen (subsidies).

2g) Risico's

Wat zijn de belangrijkste risico's bij de uitvoering van het project?

Zie bijlageblad risico's 2G

Zijn er risico's met betrekking tot staatsteun, strijdigheid met vingerend beleid en verkrijgen

Zie bijlageblad risico's 2G

Met welke maatregelen zullen deze risico's beheerst worden?

Zie bijlageblad risico's 2G

3. Communicatie

Projectomschrijving voor communicatiedoeleinden (primair: de tekst op de website):

Nieuwe Waterwerken Zoutkamp

Waterschap Noorderzijlvest vergroot de capaciteit van het gemaal H.D. Louwes en versterkt de dijk. Dit is noodzakelijk om op langere termijn de waterveiligheid te kunnen garanderen en is nodig om de gevolgen van klimaatverandering te voorkomen. Dit project komt voort uit het programma Droge Voeten 2015-2020. De voorkeursvariant omvat op hoofdlijnen:

- Het bouwen van een nieuw en modern gemaal in de 'voormalige' zeedijk in de directe omgeving van de Hunsingosluis. De hoeveelheid af te voeren water van gemaal H.D. Louwes moet toenemen tot 100 miljoen m³ per jaar.
- De rijksmonumentale Hunsingosluis restaureren en ombouwen tot schutsluis voor beroepsverkeer.
- Het verleggen van de regionale kering in het dorp naar de 'voormalige' zeedijk, het herstellen van de dijk en het herstellen van de waterkering;

De voorkeursvariant biedt naast de veiligheid voor water ook veel extra kansen voor de leefbaarheid in Zoutkamp en het Lauwersmeergebied.

Koppelkansen

Project Nieuwe Waterwerken Zoutkamp biedt naast de veiligheid voor water ook veel extra kansen voor de leefbaarheid in Zoutkamp en het Lauwersmeergebied.

Hieronder staan een aantal koppelkansen benoemd:

- Aanmeervoorzieningen in het Hunsingokanaal en de Reitdiep haven;
- Zichtbaar maken Muralt bekleding;
- Fietspad van Zoutkamp naar Electra;
- Infrastructuur, Fiets – en voetgangersbrug Reitdiep;
- Infrastructuur, N388, fiets – en voetgangers verbindingen (verkeersveiligheid) met o.a. brug over de Hunsingosloot.

Hoe wordt door de aanvrager en/of betrokken partners gecommuniceerd over het project?

De hieronder aangegeven middelenmatrix is een onderdeel van het communicatieplan en geeft aan hoe de doelgroep aan de slag komt.

Zie Bijlage 3 Communicatie, daarnaast vindt er regelmatig communicatie plaats door de projectafstemming.

4. Financieel:

Wat is de gevraagde bijdrage vanuit Nationaal Programma Groningen

Bedrag excl. BTW

BTW bedrag, welke compensabel is via het BCF

BTW bedrag, welke niet-compensabel is via het BCF

Dekking vanuit Programma het Hogeland:

Dekking vanuit thematisch programma:

Totale financiële omvang van dit project:

Check: Begroting op tabblad 'begroting' toegevoegd:

Wat dragen onderstaande partners bij (bijv. financiële middelen, uren, projectondersteuning,

Bijdrage aan het project

1.000.000 (goedgekeurd door GS, betreft garantstelling en vaste bijdrage, zie begroting. Dit betreft NIET de bijdrage van de provincie vanuit het thematisch plan. Dit format is voor de provinciale bijdrage vanuit het thematisch plan, in totaal 50% van de totale financiële

€ 100.000

2.000.000 (wordt nog aangevraagd)

18.000.000 (staat in begroting Waterschap)

1.500.000 (aanvraag wordt gedaan zodra definitief ontwerp gereed is)

500.000 (aanvraag wordt gedaan zodra definitief ontwerp gereed is)

4.900.0000 (toegekend)

5. Monitoring & evaluatie:

Aan de hand van welke concrete indicatoren kan na afronding van het project getoetst worden
Indicator:

Toename aantal vaarbewegingen

Toename aantal bezoekers

Toename bestedingen

NB: na realisatie project is het pas mogelijk om toename in indicatoren te zien

Extra investeringen door ondernemers

Zijn de benodigde gegevens voor monitoring & evaluatie beschikbaar? Zo niet, hoe wordt eer

In 2014 is een nulmeting verricht. Na realisatie volgt een nieuwe meting, maar ook tussentijd

Zijn er herijkingsmomenten? Wat zijn de mogelijke gevolgen hiervan voor de uitvoering van h
Er zijn wel risico's benoemd (zie risico's). Maar verder zijn er geen herijkingsmomenten.

Hoe wordt gerapporteerd over (tussentijdse) uitkomsten?

Het project kent een doorlooptijd van drie jaar. Tijdens deze drie jaren worden er steeds dele
opgeleverd. Daar wordt dan ook over gerapporteerd. Deze zullen u ter beschikking owrden g

6. Ten Slotte:

Heb je nog zaken die van belang zijn voor dit project die je in dit format niet kwijt kon?

Deze projectaanvraag betreft een gezamenlijke aanvraag van de provincie Groningen (thema
(lokaal programmaplan). In de begroting is dit zichtbaar gemaakt in de gele kolommen. Er zijn
bijlagen toegevoegd die als goede documentatie een beeld van het project en ook met de sar
foto 1 en foto 2, die een beeld geven van de nieuwe sluis, bijlage NPG Projectplab Lauwersme
Bijlage NPG aanvraag Economische meerwaarde Lauwersmeerwerken

of lokaal program

of lokaal programma)

*Deze waarde wordt ingevuld door
het programmabureau*

Gerard Kleinsmit

g.kleinsmit@hethogeland.nl

0620400531

Mathijs Buurman

m.j.n.buurman@provinciegroningen.nl

0615068217

Waterschap Noorderzijlvest

Beheerder sluis en gemaal

Mark Pietersen

m.pietersen@noorderzijlvest.nl

0503048217

**Rol/verantwoordelijkheid van
organisatie**

Mede-aanvrager NPG financiering thematisch plan. Wegbeheerder van kruisende wegen op de projectlocatie. Belanghebbende voor het houden van droge voeten voor het achterland en de toeristische koppelkansen behoud van cultureel erfgoed.

input maar ook mee investeren in eigen koppelkansen

Bijdragen in toeristische koppelkansen van gebieden aan het Wad

Verantwoordelijk voor waterveiligheid (aanpassen sluis en nieuwbouw gemaal)

NPG Thematisch en Lokaal

zoeken naar aansprekende voorbeelden van locaties die gaan veranderen en waar erfgoed een rol van betekenis heeft

Schaderegeling: vergoed de schade ontstaat als gevolg van bodemdaling door gaswinning in Groningen (dus geen bevingsschade, maar bodemdaling door gaswinning)

in forse opgave in het
inzichtelijk gemaakt dat het voor de
e doen in Zoutkamp en directe
eid en leggen voor de lange termijn
t van de aan te passen
extra's realiseren in en nabij het
der NPG en de combinatie met het

f te voeren vanuit het Hogeland

r te versterken en te verhogen voor
p.

t aanleggen van
en.

Het Hogeland verschillende

plaatst. Het nieuwe gemaal ter
de directe omgeving van de

krijgt het haar oorspronkelijke
rkerende functie weer terug.
oordeel en past goed in de tijd van

en
nd

ers en wandelaars

ist de Hunsingosluis.

had door de komst van Lauwersoog
kering. Door het aanpassen van de
de bruggen worden voetganger en
aangepast zodat een veiliger beeld
aal van Zoutkamp als waterdorp

jaar maken van degemalen, het
om Zoutkamp. Daarnaast hebben
si investeringen (zoals het realiseren
outkamp vergroten.

sep-20
jan-22
jul-23
dec-24
jun-25
jul-25

9974
------

ammakader, wordt gevraagd om 100 j
40
40
20
0
Correct

Economie Toegekende punten: 40

Werken en Leren
Toegekende punten:

Leefbaarheid
Toegekende punten: 40

Natuur en Klimaat
Toegekende punten: 20

ag?

, belangen groepen,
het gebied van ecologie, watersport

uwe Waterwerken Zoutkamp". Ook
ensen zijn die in de planvorming

en opgeleverd die passen bij het
ject en hebben aangegeven in het
mene beeld is dat er veel draagvlak

t met de kopgroep Zoutkamp. In
seum, ondernemers, Stichting

een goede communicatie over de
den door deelname in werkgroepen
grijs voor een goed ontwerp. Ook
inwoners/stakeholders worden
gsteigers en kunstwerken.

n op de lange termijn)

ouden. Daarnaast worden
rsmeer door de Hunsingosluis. Dan
it is weer goed voor de
ezeeken van de beide historische

kosten, etc.

eguliere onderhoud -en
amenwerkingsovereenkomst

van de zeedijk bieden nieuwe
d voor zowel de aanleg als voor het

le dijk van Zoutkamp richting

ok het gemaal. Het onderhoud van
an. Dat geldt ook voor de provincie

---

resultaten te behalen?

veiligheidsopgave. Vanuit deze
nale keringen en het uitbreiden van
lijke gebiedsopgave is uniek en vindt
ook koppelkansen worden benut.
gave. Met andere woorden, als er
koppelkansen worden gerealiseerd.
articuliere (uitgelokte) investeringen
euze gaat in plaats van een nieuw
impuls, investeert het dorp niet en
en opzichte van de huidige

---

ledijk van Zoutkamp richting

st komen er rinketten die de

orake van een enorme coöperatieve
atig overleggen tussen de partijen
goedprogramma, het Waddenfonds
et Hogeland, de provincie
ovinciaal als op
met gebruik van alle mogelijke

---

van vergunningen.

de regionale keringen in Zoutkamp.
ig om nadelige effecten van
2050.

geving van de rijksmonumentale
ot 1600 m³ per minuut;
-en recreatievaart;
en van de functie van de oude dijk
baarheid in Zoutkamp en het

kansen voor de leefbaarheid in

g naar Spuistraat;

eft de in te zetten middelen per
rtners. Dit uiteraard in onderlinge

€	2.918.181,82
€	612.818,18
€	1.765.500,00
€	1.765.500,00

€ 31.600.000,00

check

, etc.)

Naam organisatie

Provincie Groningen

Inwoners en bedrijven Zoutkamp

Waddenfonds

Waterschap Noorderzijlvest

Erfgoed programma

Erfgoed Deal
(samenwerkingsverband tussen rijk,
gemeenten, provincies en
maatschappelijke organisaties)

Commissie bodemdaling

en of de resultaten zijn behaald?

Streefwaarde (indien mogelijk):

20-30% meer
20% meer
200.000 euro per jaar
100.000 euro

n gedegen monitoring & evaluatie get

ls worden er nog metingen gedaan.

het project en de meetbare resultater

en van het project uitgevoerd en
esteld.

rtisch) en gemeente Het Hogeland
n aan deze aanvraag een aantal
menhang met de omgeving. Bijlage
eer en Zoutkamp compleeten

1ma

Dit is ook de naam die extern gecommuniceerd gaat worden. Maak de naam dus niet te lang of te technisch.

--

--

<p><i>Vul hier eventueel de contactgegevens in van de belangrijkste partner in het project.</i></p> <p><i>Dit is vooral relevant als de rol van de gemeente/provincie zich beperkt tot het beschikken van een subsidie/verlenen van een opdracht, waarna een externe partij het project uitvoert.</i></p>

--

*Vul hier van eventuele overige organisaties de naam en de rol/verantwoordelijkheid in.
Wie is bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de uitvoering? Wie is enkel cofinancierder?
Wie zitten er in een eventuele stuurgroep? Etc.*

N.b. met 'alt+enter' kun je binnen een cel een nieuwe alinea beginnen.

N.b. met 'alt+enter' kun je binnen een cel een nieuwe alinea beginnen.

N.b. met 'alt+enter' kun je binnen een cel een nieuwe alinea beginnen.

N.b. met 'alt+enter' kun je binnen een cel een nieuwe alinea beginnen.

Je mag hier alleen een datum invullen, met minimaal een maand en een jaar. Alleen een jaar is niet toegestaan.

Geldige opties zijn bijvoorbeeld: dec-2020, juni 2021 of 03-2023.

Vul de postcode (enkel cijfers, geen letters) in als het project duidelijk één locatie heeft (bijv. opknappen van een centrum of 'plus' bij een basisschool). Indien het een groter gebied is kan je de naam van de gemeente, of de regio invullen.

<https://www.postcodeafstanden.nl/postcodekaart-nederland.htm>

punten te verdelen over de 4 ambities.

Een project die een primaire focus op Economie en waarbij leerbaarheid en werken & leren secundaire doelen zijn zou bijvoorbeeld de verdeling 60-30-10 kunnen krijgen.

N.b. de punten moeten optellen tot 100 en je kunt alleen hele getallen invullen. Zorg ervoor dat in ieder geval één ambitie meer dan 30 punten krijgt. Je mag een ambitie ook 0 punten geven.

De 4 ambities zijn de basis van Nationaal Programma Groningen. We vragen daarom per ambitie een doelredenering, waarin je uitlegt hoe het project bijdraagt aan de in het Programmakader gestelde ambities.

Integraliteit (de mate waarin een project bijdraagt aan meerdere ambities) is één van de randvoorwaarden. Beargumenteer daarom ook waarom een project eventueel niet (of heel weinig) bijdraagt aan een ambitie.

A large rectangular area defined by a solid black border on the top, right, and bottom, and a dashed black border on the left. This area is intended for the user to provide a goal-based reasoning (doelredenering) for each ambition, explaining how the project contributes to the ambitions defined in the Program Framework.

Het is van belang dat projecten een proportionele impact hebben. Dat betekent dat de bijdrage van Nationaal Programma Groningen in verhouding moet staan tot de behaalde resultaten.

De randvoorwaarde 'samenhang' gaat over het optimaal benutten van koppelkansen met andere projecten/programma's van Nationaal Programma Groningen. Omschrijf hier de beoogde samenhang. Denk daarbij aan de lokale en thematische programmaplannen, het Toekomstbeeld 2040 of bijvoorbeeld het erfgoedprogramma.

Bijvoorbeeld: Financiële risico's, bewonersparticipatie, draagvlak, etc.

Aangezien de Rijksoverheid de middelen over zal maken naar de gemeente/provincie is het belangrijk om hier inzicht in te hebben.

Geef hier een korte omschrijving van het project voor publicatie op de website, in persberichten etc. (Eenvoudig Nederlands (B1-niveau), 100-400 woorden, activerend)

*Geef hier bijvoorbeeld aan of jullie van plan zijn om een persbericht te versturen.
Afstemming m.b.t. communicatie verloopt binnen Nationaal Prorgamma Groningen via
Marloes@nationaalprogrammagoningen.nl*

*De financieel contactpersoon van je organisatie is op de hoogte van de BTW-systematiek en Nationaal Programma Groningen. Hij/zij zou je met deze vragen kunnen helpen. Eventueel kun je contact opnemen met
joren@nationaalprogrammagoningen.nl*

Voeg op tabblad 2 de projectbegroting toe, waarin ook (eventuele) cofinanciering inzichtelijk wordt gemaakt. Je kan hier ook tekstvakken toevoegen om de begroting toe te lichten.

Bij afronding van het project word je gevraagd een evaluatie in te vullen. Hierbij zullen de indicatoren (en streefwaarden) zoals in deze vraag gesteld zijn terugkomen.

borgd?

n?

Vanuit Nationaal Programma Groningen vragen we om halfjaarlijkse voortgangsrapportages en een eindevaluatie. Als er binnen het project ook op andere manieren gemonitord en geëvalueerd wordt, dan kan dat hier aangegeven te worden.

RISICO / ONGEWENSTE GEBEURTENIS	mate van risico
Geen draagvlak / weerstand in de omgeving	laag
Beroep en bezwaar op projectbesluit en/of hoofdvergunningen	laag
Toepassen Omgevingswet onduidelijk. Inwerkingtreding Omgevingswet wordt weer uitgesteld	laag
MER vergt meer onderzoek dan gepland en/of onderzoeken vergen meer tijd/ontwerpen moeten worden aangepast.	laag
De bestaande Hunsingosluis is constructief onvoldoende sterk om om te bouwen tot een schutsluis conform de huidige geldende normen / regeling Rijksmonumenten	midden
Interne stakeholders niet akkoord met VO	laag
Meer en aanvullend onderzoek moet plaats vinden om het VO en haalbaarheid te maken	laag
Er is onvoldoende beschikbare ruimte om een nieuw gemaal te realiseren	laag
De implementatie van SE sluit dit niet aan bij het projectplan en doelstelling NZV (assetmanagement).	laag
De verlegging van de regionale kering naar de voormalige zeekering blijkt niet mogelijk te zijn	laag

Het VO voldoet niet aan de wettelijke vereisten	laag
Stremming N388 duurt langer dan vooraf gecommuniceerd met ondernemers en bewoners	laag
De technische uitgangspunten tbv VO wordt niet gedragen door interne stakeholders en/of gebiedspartners	laag
In het huidige gemaal H.D. Louwes (bouwjaar 1973) en in het huidige sluiscomplex (bouwjaar 1859) is asbest verwerkt.	laag
Beschikbaarheid (co)financiering komt niet rond	laag
Uitgangspunten veranderen tijdens de voorbereiding	laag
Samenwerking met IB voor de ondersteuning verloopt stroef	laag
De stukken zijn van onvoldoende kwaliteit	laag
We komen net tot een overeenstemming voor de nadere overeenkomst	laag

BEHEERSMAATREGEL

- 1.met stakeholders continu in gesprek,
- 2.voldoende communiceren,
- 3.stakeholders betrekken bij ontwerp/plannen,
4. communicatieplan uitvoeren
- 5.KES opstellen / Benaderingsstrategie
6. Verwachtingenmanagement

1. afstemmen met stakeholders
2. afstemmen met bevoegd gezag
- 3.actualisatie vergunningen en procedures
- 4.consulteren experts
5. planproces goed inrichten

- 1.Frequente bijeenkomst/overleg met bevoegdgezagen (werkgroep vergunningen strategie).
- 2.Documenten (Projectbesluit) zodanig opstellen, met terugvaloptie naar Projectplan Waterwet (PPWW) en andere losse hoofdvergunningen.

- 1.opstellen NRD
- 2.inschakelen van deskundigen met bevoegdgezagen
- 3.struktureel overleggen,
- 4.stakeholders goed informeren over de diverse procedures,
- 5.twee sporen tav van procedures volgen (projectbesluit en reguliere vergunningen)

Onderzoeken uitvoeren naar haalbaarheid

- 1.Stakeholder bijeenkomsten organiseren om eisen en wensen op te halen
  2. Tussentijds meenemen mbt keuzes en ontwerp
- scope scherp krijgen bij uitvraag advies bureaus3

Tijdens de VO fase contouren snel inzichtelijk maken zodat er indein mogelijk bijgestuurd kan worden.

1. aanhaken op huidig SE proces van NZV
2. borgen SE proces in PvA PU fase

1. Door vroegtijdig met bevoegd gezag in gesprek te gaan over ons projectplan wordt vroegtijdig duidelijk welke tijdspad en welke procedure gevolg moet worden om het bestemmingsplan hierop aan te passen. In samenspraak met bevoegd gezag kunnen afspraken worden gemaakt over de uit te voeren activiteiten om te komen tot een bestemmingsplan aanpassing. Deze activiteiten kunnen we integreren in de overall projectplanning en beoordelen of er nog voldoende tijd is of niet.
2. Door vroegtijdig met bevoegd gezag in gesprek te gaan over ons projectplan wordt vroegtijdig duidelijk welke tijdspad en welke procedure gevolg moet worden om het tracé van de regionale kering te wijzigen. In samenspraak met bevoegd gezag kunnen afspraken worden gemaakt over de uit te voeren activiteiten om te komen tot een aanpassing in het tracé. Deze activiteiten kunnen we integreren in de overall projectplanning en beoordelen of er nog voldoende tijd is of niet.

1. Conditionele onderzoeken 2. volgen stappenplan CE-handboek 3. volgen R,I en E proces van ws NZV 3. inrichten van het SE proces
<p>Vooraf helderheid over de maximale duur van de stremming. De maximale duur contractueel meenemen in de Overeenkomst met de aannemer. De aannemer voorafgaand aan het werk eisen inzicht te geven in de wijze waarop de stremming van de weg wordt uitgevoerd. (wellicht als gunningscriterium meenemen.</p>
<p>Interne stakeholders betrekken in het SE-proces</p> <p>Interne stakeholders vragen om mee te doen in het ontwerpproces</p>
1. asbestinventarisaties meenemen in ontwerpfase 2. risico meegeven aan de aannemer
<p>Periodiek overleggen met gebiedspartners over stand van zaken financiële dekking</p> <p>Zoeken naar optimalisaties binnen het project.</p> <p>Andere financiële bronnen zoeken (subsidies, waddenfonds)</p>
<p>Uitgangspunten helder vastleggen in PvE. Projectopdracht en projectplan laten vaststellen voor lijnorganisatie</p>
1. Beoordelen van de werkzaamheden tussendoor conform prestatiemeting. 2. beoordelen van stukken met reviewformulieren 3. Snel optreden/bespreken in IPM overleg bij onduidelijkheden
1. Tussentijdse voortgang meten, bespreken en bijsturen. 2. Opschalen bij onvoldoende niveau
1. Snel onderhandeling voeren over uurtarieven 2. Vooraf helder hebben (NZV) wat de inhoud van het PvA moet bevatten 3. Intern opschaling vooraf ingeregeld hebben om onderhandeling goed te spelen. 4. Eerst de spelers bij IB helder in beeld hebben voor opschaling.

Waterwerken Zoutkamp en koppelkansen (aanvraag provinciaal

Aanvraagformulier projecten thematisch of lokaal programma

Contactinformatie

Eventueel bij de aanvraag betrokken primaire partner:	
Naam organisatie:	Waterschap Noorderzijlvest
Rol organisatie:	Beheerder sluis en gemaal
Naam contactpersoon:	Mark Pietersen
Emailadres contactpersoon:	m.pietersen@noorderzijlvest.nl
Telefoonnummer contactpersoon:	0503048217

Betrokken partners bij de aanvraag:

Namen organisaties	Rol/verantwoordelijkheid van organisatie
Provincie Groningen	Mede-aanvrager NPG
Inwoners en bedrijven Zoutkamp	input maar ook mee investeren
Waddenfonds	Bijdragen in toeristische
Waterschap Noorderzijlvest	Verantwoordelijk voor
Erfgoed programma	NPG Thematisch en Lokaal
tussen rijk, gemeenten, provincies en	voorbeelden van locaties die
Commissie bodemdaling	Schaderegeling: vergoed de

Projectomschrijving:

Met het oog op de toekomstige waterveiligheid heeft het waterschap Noorderzijlvest nog een forse opgave in het Lauwersmeergebied en het achterland in Het Hogeland. De studie Droge Voeten 2050 heeft inzichtelijk gemaakt dat het voor de komende 30 jaar noodzakelijk is om een aantal investeringen in waterstaatkundige werken te doen in Zoutkamp en directe omgeving. De realisatie van deze maatregelen vraagt om grote investeringen in waterveiligheid en leggen voor de lange termijn de ruimtelijke inrichting vast in Zoutkamp, een levendig dorp met talrijke functies in de buurt van de aan te passen waterstaatkundige werken. Dat geeft de kans om met behulp van de middelen van het NPG extra's realiseren in en nabij het dorp, zoals fiets en wandelpaden en de entree aan de noordkant van het dorp. Zaken die zonder NPG en de combinatie met het waterwerkproject niet zouden worden gerealiseerd.

Deze opgave betreft in hoofdlijn twee onderdelen:

1. De afvoercapaciteit van gemaal H.D. Louwes in Zoutkamp moet worden vergroot tot van 1000 tot 1600 m3 per minuut. Dit is nodig om overtollig regenwater slimmer en sneller af te voeren vanuit het Hogeland naar het Lauwersmeer.
2. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om de regionale waterkeringen rondom het Lauwersmeer te versterken en te verhogen voor de komende 50 jaar. Een deel van die kering, circa 1 kilometer, loopt door het dorp Zoutkamp.
3. Het aanbrengen van wandel en fietspaden, de verbetering van de entree van het dorp, het aanleggen van

aanmeervoorzieningen, het restaureren van cultuurhistorie en het veiliger maken van bruggen. Tijdens de verkenningsfase zijn in samenspraak met de provincie Groningen en de gemeente Het Hogeland verschillende varianten onderzocht. Ook de inwoners en bedrijven in Zoutkamp zijn geraadpleegd. De partijen maken zich samen sterk voor de variant waarbij het gemaal 500 meter wordt verplaatst. Het nieuwe gemaal ter vervanging van het huidige gemaal H.D. Louwes wordt gebouwd in de voormalige zeedijk in de directe omgeving van de rijksmonumentale Hunsingosluis. In combinatie met de nieuwbouw van het gemaal, wordt de Hunsingosluis gerestaureerd en krijgt het haar oorspronkelijke functie van schutssluis weer terug. De oude zeedijk ter plaatse krijgt daarmee ook haar waterkerende functie weer terug. Daarnaast zal het nieuwe gemaal elektrisch zijn in plaats van op diesel. Dit geeft een milieuvoordeel en past goed in de tijd van verduurzaming.

Versie: 0

Concrete resultaten van dit project zijn:

1. het versterken van de natuurwaarden van Lauwersmeer, Hogeland en de Waddenzee
2. het behouden en versterken van cultuurhistorische waardevolle monumenten en elementen
3. het versterken van recreatie & toerisme in Zoutkamp, op het Lauwersmeer en het Hogeland
4. het verbeteren van watersport – vrijere doorvaart en grotere gastvrijheid
5. het vergroten van de (be)leefbaarheid van Zoutkamp door nieuwe verbindingen voor fietsers en wandelaars
6. het verbeteren van de verkeersveiligheid in het dorp

Concrete activiteiten van dit project zijn:

Het HD Louwes gemaal wordt gesloopt en een nieuw gemaal wordt ingebouwd in de dijk naast de Hunsingosluis. De historische Hunsingosluis wordt gerenoveerd en omgebouwd naar een schutsluis. De dijk had door de komst van Lauwersoog 50 jaar geleden haar kerende functie verloren, maar gaat nu weer dienst doen als regionale kering. Door het aanpassen van de sluis wordt ook de vaarweg naar het achterland hersteld, wat goed is voor de vaarrecreatie, de bruggen worden voetganger en fietsvriendelijker en er worden diverse fietspaden aangelegd. ook wordt de provinciale weg aangepast zodat een veiliger beeld ontstaat maar ook een geheel ontstaat qua entree van Zoutkamp. Het schrijven van het verhaal van Zoutkamp als waterdorp voor het vermarkten van Nationaal Park Lauwersmeer en Werelderfgoed Waddenzee

Dit project draagt op de volgende manier bij bovenop het reguliere beleid:

Het extra komt vanuit het bevaarbaar maken van de waterwegen, het elektrificeren en zichtbaar maken van degemalen, het opknappen van de historische sluis, alsmede koppelkansen voor wandel en fietspaden in en om Zoutkamp. Daarnaast hebben ondernemers in Zoutkamp aangegeven dat als deze werken worden uitgevoerd zij ook allerlei investeringen (zoals het realiseren van aanlegsteigers en kunstwerken) zullen doen die de leefbaarheid en beleefbaarheid van Zoutkamp vergroten.

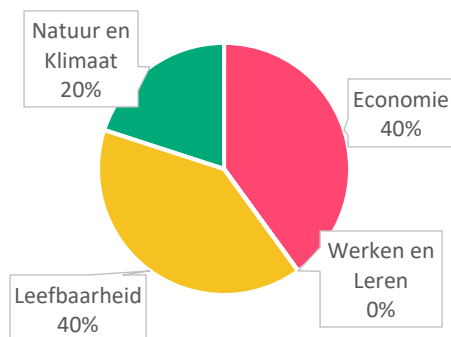
Planning van dit project:

1. Voorbereidende fase	sep-20	
2. Begin van de realisatiefase	jan-22	

3. Midden van de realisatiefase	jul-23	
4. Einde van de realisatiefase	dec-24	
5. Project afgerond	jun-25	
6. Project afgerond en geëvalueerd	jul-25	

Locatie: 9974

Inzet over de vier ambities:

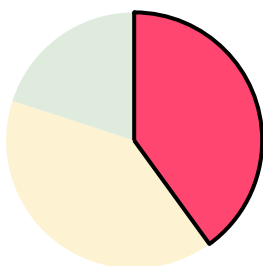
Waterwerken Zoutkamp en koppelkansen (aanvraag provinciaal én lokaal programma)

**nationaal programma
 groningen**

Versie: 0

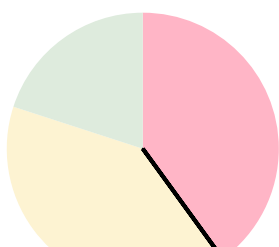
Randvoorwaarde 1. Integraliteit

Economie

De economie krijgt een impuls vanuit een aantal aspecten. Het verhoogd de incidentele werkgelegenheid door de aanleg c.q. restauratie, in totaal lokt de investering van het project en de koppelkansen (financiering door het NPG) ruim 8 miljoen aan uitgelokte investeringen in en rond Zoutkamp en levert de realisatie 253 fte (tijdelijk) aan werk op. Dit is becijferd door Bureau Pau en Estheticon. Door de restauratie, het verplaatsen van het gemaal en de andere koppelkansen is de verwachting dat het vaar, wandel en fietstoerisme zal toenemen. Dat zal een impuls geven aan de ondernemers in Zoutkamp wat weer positief is voor de werkgelegenheid, 4,2 fte jaarlijks structurele toename. Dit aspect zal een doorwerking hebben op een bredere omgeving, waardoor het aantrekkelijk is om langer te verblijven of voor dagtoerisme.

Werken en Leren

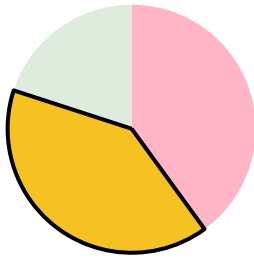

Het project is gericht op waterveiligheid, herstel van de historische sluis en het koppelen van fiets, wandel en andere verkeerswegen. Werken en leren zou dan alleen kunnen terugkomen in de uitvoeringsfase van het project in het kader van social return on investment. Omdat dit een klein aspect is zijn hier geen punten aan toegekend. De ervaring bij andere waterhuishoudkundige en historische werken leert dat hier veel interesse vanuit kennisinstellingen (universiteiten en hogescholen vanuit Groningen) wekt en dat deze gebruikt worden door studenten om hun kennis te ontwikkelen en de kenniseconomie op die manier

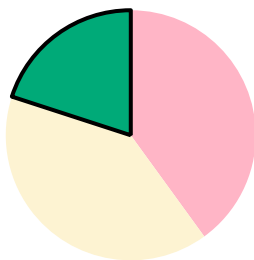
versterkt wordt.

Leefbaarheid

Door het restaureren van de sluis en het verplaatsen van het gemaal en alle NPG gefinancierde projecten (wandel en fietspaden, aanmeervoorzieningen en een verbeterde dorpsentree) er om heen wordt de aantrekkelijkheid van Zoutkamp als dorp vergroot. Berekend is dat dit structureel 4,2 fte aan werk oplevert in het dorp en een uitgelokte investering van ruim 8 miljoen. Daardoor blijven voorzieningen cq komen er meer voorzieningen wat voor het wonen en verblijven een plus betekent en daarmee voor de leefbaarheid.

Natuur en Klimaat

De basis van het project is bedoeld om het achterland van Zoutkamp droge voeten te laten houden tm minimaal 2050. Door deze investering nu zo vorm te geven wordt voorkomen dat een regionale kering dwars door Zoutkamp opgehoogd moet worden. Zonder de aanvullende investering vanuit o.a. NPG kiest het waterschap voor een basisvariant waarbij het gemaal op de huidige locatie vergroot wordt en de regionale kering door het dorp opgehoogd moet worden. Daarmee zijn de maatregelen gericht op klimaatbestendigheid. Daarnaast worden er voor de vis intrek rinketten geplaatst en dat verhoogd de natuurwaarden.

Waterwerken Zoutkamp en koppelkansen (aanvraag provinciaal én lokaal programma)

**nationaal programma
groeningen**

Versie: 0

Randvoorwaarde 2: participatie

Inwoners/stakeholders zijn op deze manier betrokken bij de voorbereiding van deze aanvraag:

Vanaf het begin van het proces is een intensief dialoogtraject opgezet waarbij met bewoners, belangen groepen, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, ondernemingen en deskundigen op het gebied van ecologie, watersport en cultuurhistorie is gesproken.

Met al deze mensen samen is bepaald welke belangen er spelen in de omgeving van de “Nieuwe Waterwerken Zoutkamp”. Ook is er gevraagd of het project toegevoegde waarde kan hebben voor die belangen. En of er wensen zijn die in de planvorming meegenomen kunnen worden.

Ruim 30 gesprekken met meer dan 70 mensen hebben een breed palet aan wensen en ideeën opgeleverd die passen bij het project. Diverse organisaties en partijen hebben hun commitment uitgesproken voor het project en hebben aangegeven in het ontwikkeltraject te willen participeren met hun kennis, inzichten en betrokkenheid. Het algemene beeld is dat er veel draagvlak is voor het project.

Inwoners/stakeholders hebben de volgende rollen:

In de voorbereiding, planfase en uitvoering zal er regelmatig afstemming zijn over het project met de kopgroep Zoutkamp. In deze kopgroep zijn zitten mensen vanuit diverse organisatie zoals Dorpsbelangen, Visserijmuseum, ondernemers, Stichting Vlaggetjesdag enz.

De inwoners/stakeholders zullen worden betrokken bij het ontwerpen en de uitvoering. Naast een goede communicatie

De inwoners/stakeholders zullen worden betrokken bij het ontwerp en de uitvoering. Naast een goede communicatie over de stand van zaken zullen inwoners/stakeholder bij diverse inhoudelijk discussie betrokken worden door deelname in werkgroepen over bv landschappelijke inpassing, restauratie van de sluis enz. Hun wensen/eisen zijn belangrijk voor een goed ontwerp. Ook tijdens de uitvoering zullen zaken met bv planning, stremmingen, omleidingsroutes enz met inwoners/stakeholders worden afgestemd. Door inwoners en bedrijven wordt er € 100,000 geïnvesteerd voor aanlegsteigers en kunstwerken.

Randvoorwaarde 3: Toekomstbestendigheid

Op deze manier draagt dit project bij aan de toekomstbestendigheid:

Dit project zorgt er voor dat het Groninger achterland tot en met 2050 "droge voeten" kan houden. Daarnaast worden vaarwegen weer bevaarbaar en is er sprake van visintrek vanaf de Waddenzee via het Lauwersmeer door de Hunsingosluis. Dan kunnen ze doorzwemmen naar de paaigebieden op Het Hogeland (wat nu niet mogelijk is). Dit is weer goed voor de biodiversiteit in de Hogelandster wateren. Daarnaast ontstaat er meer toerisme vanuit het bezoeken van de beide historische sluisen in Zoutkamp en het zien van de werking van het gemaal.

Het volgende is nodig om de toekomstbestendigheid te borgen:

De investeringen die worden gedaan binnen deze gebiedsopgave worden opgenomen in de reguliere onderhoud -en beheerplannen van de betrokken overheden. Afspraken hierover worden opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst 'Nieuwe Waterwerken Zoutkamp' zodat dit geborgd is in de toekomst.

Een nieuw gemaal, het herstel van de Hunsingosluis en herstel van de waterkerende functie van de zeedijk bieden nieuwe perspectieven voor Zoutkamp en de regio. De volgende maatregelen zijn in beeld en geraamd voor zowel de aanleg als voor het onderhoud in de toekomst:

Recreatieve voorzieningen

- Het realiseren van een fiets- en wandelverbindingen tussen de jachthaven Hunzegat en het dorp welke goed aansluiten op Rondje Lauwersmeer en daarnaast een fietsverbinding over de dijk van Zoutkamp richting Garnwerd;
- Het realiseren van recreatieve aanmeervoorzieningen in het Hunsingokanaal in het dorp;
- Het aanleggen van recreatieve voorzieningen op het 'schiereiland' Hunzegat waarbij wordt verwezen naar oude cultuur historische elementen;
- Het aanbrengen van recreatieve voorzieningen op het nieuwe complex voor het beleefbaar maken en het geven van voorlichting/educatie in Zoutkamp en omgeving.

Cultuurhistorische waarden

- De oude zeedijk herbergt een interessant element uit de geschiedenis van waterveiligheidswerken (muraltglooiing) die hersteld en weer zichtbaar gemaakt wordt;
- Herbestemmen van oude brons motoren van het bestaande gemaal H.D. Louwes.

Het toekomstig onderhoud aan de sluis zal worden geborgd door het waterschap, alsmede ook het gemaal. Het onderhoud van fiets en wandelpaden wordt door de gemeente meegenomen in het meerjarig onderhoudsplan. Dat geldt ook voor de provincie voor de provinciale weg die door Zoutkamp loopt.

Randvoorwaarde 4: proportionaliteit

Waarom is dit project de meest efficiënte, effectieve en doelmatige manier om de beoogde resultaten te behalen?

Als gevolg van klimaatverandering staat het waterschap Noorderzijlvest voor een grote waterveiligheidsopgave. Vanuit deze waterveiligheidsopgave wordt er aankomende jaren geïnvesteerd in het ophogen van regionale keringen en het uitbreiden van afvoercapaciteit. Deze waterveiligheidsopgave concentreert zich in Zoutkamp e.o. Een dergelijke gebiedsopgave is uniek en vindt eenmaal in de 100 jaar plaats. Als gevolg van deze grote waterveiligheidsopgave, kunnen nu ook konnelkansen worden benut. De financiering van de konnelkansen staat los van de financiering van de

kunnen nu ook koppelkansen worden benut. De financiering van de koppelkansen staat los van de financiering van de waterveiligheidsopgave. Met andere woorden, als er financiering voor de koppelkansen niet rond komt, dan zal de waterveiligheidsopgave zonder koppelkansen worden gerealiseerd. Het risico is dat het draagvlak voor de waterveiligheidsopgave op deze locatie af neemt en particuliere (uitgelokte) investeringen teruglopen. De investeringen vanuit het NPG maken juist dat de waterschap ook voor deze keuze gaat in plaats van een nieuw gemaal met een regionale kering door het dorp. Met dit laatste krijgt het vaartoerisme geen impuls, investeert het dorp niet en komt de regionale kering door het dorp. Dan bereik je waarschijnlijk het omgekeerde effect ten opzichte van de huidige voorstellen.

Waterwerken Zoutkamp en koppelkansen (aanvraag provinciaal én lokaal programma)

nationaal programma
groningen

Versie: 0

Randvoorwaarde 5: samenhang

Welke koppelkansen zijn te behalen?

Recreatieve voorzieningen

- Het realiseren van een fiets- en wandelverbindingen tussen de jachthaven Hunzegat en het dorp welke goed aansluiten op Rondje Lauwersmeer en daarnaast een fietsverbinding over dedijk van Zoutkamp richting Garnwerd;
- Het realiseren van recreatieve aanmeervoorzieningen in het Hunsingokanaal in het dorp;
- Het aanleggen van recreatieve voorzieningen op het 'schiereiland' Hunzegat waarbij wordt verwezen naar oude cultuur historische elementen;
- Het aanbrengen van recreatieve voorzieningen op het nieuwe complex voor het beleefbaar maken en het geven van voorlichting/educatie in Zoutkamp en omgeving.

Cultuurhistorische waarden

- De oude zeedijk herbergt een interessant element uit de geschiedenis van waterveiligheidswerken (muraltglooiing) die hersteld en weer zichtbaar gemaakt wordt;
- Herbestemmen van oude brons motoren van het bestaande gemaal H.D. Louwes. Daarnaast komen er rinketten die de vispasseerbaarheid zullen vergroten.

Welke concrete stappen worden ondernomen voor maximale samenhang?

Alle samenwerkende partners overleggen regelmatig en zitten steeds op dezelfde lijn. Er is sprake van een enorme coöperatieve samenwerking om samen te komen tot iets moois. Achter deze samenwerkingen zijn regelmatig overleggen tussen de partijen en die zijn vertaald in een projectplanning. Voor dit project is er ook een aanvraag bij het erfgoedprogramma, het Waddenfonds en het fonds voor cultureel erfgoed bij het Rijk. Al met al een samenspel van de gemeente Het Hogeland, de provincie Groningen, het waterschap Noorderzijlvest in combinatie met het Rijk. Zowel regionaal als provinciaal als op Rijksoverheidsniveau wordt dit project steeds genoemd als voorbeeld van samenwerken en met gebruik van alle mogelijke regelingen (subsidies).

Risico's

Wat zijn de belangrijkste risico's bij de uitvoering van het project?

Zie bijlageblad risico's 2G

Zijn er risico's met betrekking tot staatsteun, strijdigheid met vingerend beleid en verkrijgen van vergunningen.

Zie bijlageblad risico's 2G

Met welke maatregelen zullen deze risico's beheerst worden?

Zie bijlageblad risico's 2G

**Waterwerken Zoutkamp en koppelkansen (aanvraag provinciaal én
lokaal programma)**

**nationaal programma
gr^oningen**

Versie: 0

Communicatie

Projectomschrijving voor communicatiedoeleinden:

Nieuwe Waterwerken Zoutkamp

Waterschap Noorderzijlvest vergroot de capaciteit van het gemaal H.D. Louwes en versterkt de regionale keringen in Zoutkamp. Dit is noodzakelijk om op langere termijn de waterveiligheid te kunnen garanderen en is nodig om nadelige effecten van klimaatverandering te voorkomen. Dit project komt voort uit het programma Droge Voeten 2050.

De voorkeursvariant omvat on hoofdlijnen:

De voorkeursvariant omvat op hoofdlijnen:

- Het bouwen van een nieuw en modern gemaal in de 'voormalige' zeedijk in de directe omgeving van de rijksmonumentale Hunsingosluis. De hoeveelheid af te voeren water van gemaal H.D. Louwes moet toenemen tot 1600 m³ per minuut;
- De rijksmonumentale Hunsingosluis restaureren en ombouwen tot schutsluis voor beroeps -en recreatievaart;
- Het verleggen van de regionale kering in het dorp naar de 'voormalige' zeedijk, het herstellen van de functie van de oude dijk als de waterkering;

De voorkeursvariant biedt naast de veiligheid voor water ook veel extra kansen voor de leefbaarheid in Zoutkamp en het Lauwersmeergebied.

Koppelkansen

Project Nieuwe Waterwerken Zoutkamp biedt naast de veiligheid voor water ook veel extra kansen voor de leefbaarheid in Zoutkamp en het Lauwersmeergebied.

Hieronder staan een aantal koppelkansen benoemd:

- Aanmeervoorzieningen in het Hunsingokanaal en de Reitdiep haven;
- Zichtbaar maken Muralt bekleding;
- Fietspad van Zoutkamp naar Electra;
- Infrastructuur, Fiets – en voetgangersbrug Reitdiep;
- Infrastructuur, N388, fiets – en voetgangers verbindingen (verkeersveiligheid) met o.a. brug naar Spuistraat;

Hoe wordt gecommuniceerd over het project?

De hieronder aangegeven middelenmatrix is een onderdeel van het communicatieplan en geeft de in te zetten middelen per doelgroep aan.

Zie Bijlage 3 Communicatie, daarnaast vindt er regelmatig communicatie plaats door de partners. Dit uiteraard in onderlinge afstemming

Financieel

Financiële omvang van dit project:

Bedrag excl. BTW	€	2.918.181,82
BTW bedrag, welke compensabel is via het BCF	€	612.818,18
BTW bedrag, welke niet-compensabel is via het BCF	€	-
Totale omvang:	€	31.600.000,00

Zie de begroting in de bijlage voor meer informatie.

Bijdrage van overige partijen:

Naam organisatie	Bijdrage aan het project
Provincie Groningen	1.000.000 (goedgekeurd door GS, betreft garantstelling en vaste bijdrage, zie begroting. Dit betreft NIET de bijdrage van de provincie vanuit het thematisch
Inwoners en bedrijven Zoutkamp	100000
Waddenfonds	2.000.000 (wordt nog aangevraagd)
Waterschap Noorderzijlvest	18.000.000 (staat in begroting Waterschap)

Erfgoed programma	1.500.000 (aanvraag wordt gedaan zodra definitief ontwerp gereed is)
Erfgoed Deal (samenwerkingsverband tussen rijk, gemeenten, provincies en	500.000 (aanvraag wordt gedaan zodra definitief ontwerp gereed is)
Commissie bodemdaling	4.900.0000 (toegekend)

Waterwerken Zoutkamp en koppelkansen (aanvraag provinciaal en lokaal programma)

nationaal programma
 groningen

Versie: 0

Monitoring en evaluatie:

Indicator:	Streefwaarde (indien mogelijk):
Toename aantal vaarbewegingen	20-30% meer
Toename aantal bezoekers	20% meer
Toename bestedingen	200.000 euro per jaar
zien	0
Extra investeringen door ondernemers	100.000 euro

Zijn de benodigde gegevens voor monitoring & evaluatie beschikbaar?

In 2014 is een nulmeting verricht. Na realisatie volgt een nieuwe meting, maar ook tussentijds worden er nog metingen gedaan.

Zijn er herijkingsmomenten? Wat zijn de mogelijke gevolgen hiervan voor de uitvoering van het project en de meetbare resultaten?

Er zijn wel risico's benoemd (zie risico's). Maar verder zijn er geen herijkingsmomenten.

Hoe wordt gerapporteerd over (tussentijdse) uitkomsten?

Het project kent een doorlooptijd van drie jaar. Tijdens deze drie jaren worden er steeds delen van het project uitgevoerd en opgeleverd. Daar wordt dan ook over gerapporteerd. Deze zullen u ter beschikking worden gesteld.

Ten slotte

Heb je nog zaken die van belang zijn voor dit project die je in dit format niet kwijt kon?

Deze projectaanvraag betreft een gezamenlijke aanvraag van de provincie Groningen (thematisch) en gemeente Het Hogeland (lokaal programmaplan). In de begroting is dit zichtbaar gemaakt in de gele kolommen. Er zijn aan deze

aanvraag een aantal bijlagen toegevoegd die als goede documentatie een beeld van het project en ook met de samenhang met de omgeving. Bijlage foto 1 en foto 2, die een beeld geven van de nieuwe sluis, bijlage NPG Projectplab Lauwersmeer en Zoutkamp compleeten Bijlage NPG aanvraag Economische meerwaarde Lauwersmeerwerken

Waterwerken Zoutkamp en koppelkansen (aanvraag provinciaal én lokaal programma)

Voeg hier de begroting toe, die in ieder geval bestaat uit:
- kostenoverzicht (lasten)
- Dekking (wie betaalt wat, eventuele cofinanciering)
- Kasritme

Je kan hierbij ook tekstvakken toevoegen om het e.e.a. eventueel toe te lichten.

Business-case en dekking Nieuwe Waterwerken Zoutkamp

Bijgewerkt op: 07-07-2020-2020		bedragen x € 1.000.000,- en incl. BTW					prijspeil 2020					
Totaal		NZV	Comissie Bodemdaling	NPG [Lokaal] nieuwe aanvraag	NPG [Thematisch] nieuwe aanvraag	NPG Erfgoed programma	Provincie Groningen [garantstelling*]	Provincie Groningen [vaste bijdrage]	Waddenfonds	Erfgoed Deal	Particulieren en ondernemers in Zoutkamp	
Aandeel bodemdaling in basisvariant			77,5%									
Aandeel bodemdaling in voorkeursvariant (aanname)			29,2%									
Aandeel bodemdaling in versterking regionale kering door Zoutkamp			14,0%									
Business-case Nieuwe Waterwerken Zoutkamp (juli 2020)												
VOORKEURSVARIANT (Nieuwbouw gemaal HD Louwes op voorkeurslocatie, incl. koppellansen en particuliere investeringen)		31,6	18,0	4,9	1,8	1,8	1,5	0,5	0,5	2,0	0,5	0,1
NIEUWBOUW GEMAAL EN OMBOUW HUNSGOSLUIS (excl. koppellansen) (btw niet te compenseren)												
1 Nieuwbouw gemaal op voorkeurslocatie, excl. renovatie schutsluis		15,1	10,7	4,4								
2 Restauratie rijksmonumentale Hunsingosluis		1,5	1,0							0,5		
3 Ombouw rijksmonumentale Hunsingosluis (van spuisluis naar schutsluis)		2,5	0,0			1,5	0,5	0,5				
4 Amoveren huidige gemaal HD Louwes incl. keersluis		2,3	2,3									
5 Vervangen oeverbescherming tussen huidig gemaal en voorkeurslocatie		2,7	2,7									
6 Verzwaren vermogen tbv elektrische aansluiting		0,5	0,4	0,1								
7 Personeelskosten IPM team NZV		1,4	1,0	0,4								
Subtotaal voorkeursvariant, excl koppellansen		26,0	18,0	4,9	0,0	0,0	1,5	0,5	0,5	0,0	0,5	0,0
KOPPELLANSSEN VOOR NPG EN WADDENFONDS (btw compensabel)												
1 Wandel -en fiets ontsluiting Zoutkamp Noord: - van Toerischische Opstap Plaats (TOP-locatie) Zoutkamp naar dorpscentrum Zoutkamp - van jachthaven Hunzegat naar dorpscentrum Zoutkamp, incl. fiets- en voetgangersbrug Spuistraat Zoutkamp		0,500										
2 Wandel -en fietsontsluiting Zoutkamp Zuid: - fiets -en voetgangersbrug en fietspad Reitdiepbrug - Zoutkamp		2,181			1,7655	1,7655			2,0			
3 Aanpassing brug in fietspad Zoutkamp - Vierhuizen		0,010										
4 Renovatie aanmeervoorzieningen Reitdiep haven		0,500										
5 Aanleg aanmeervoorzieningen Hunsingokanaal		0,200										
6 Herstel muraltbekleding voormalige zeekering		0,025										
7 Aanleg fietspad Zoutkamp - Garnwerd		1,965										
8 Proceskosten gem HHL (10% v 1,5 mln)		0,150										
Subtotaal koppellansen voor NPG en Waddenfonds		5,531	0,0	0,0	1,7655	1,7655	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0
KOPPELLANSSEN ONDERNEMERS EN PARTICULIEREN (uitgelokte investeringen)												
1 Aanlegsteigers Hunsingokanaal (camping 't Ol Gat)		0,02										
2 Monument ter ere van 50 jarige afsluiting Lauwerszee		0,03										
3 Recreatieve voorzieningen op landtong - jachthaven, incl baken		0,02									0,1	
4 Aanlegsteigers Reitdiep haven		0,02										
5 Uitbreiding terras bij eetcafé 'Gewoon Alie' aan Spuistraat Zoutkamp		0,01										
Subtotaal particuliere koppellansen		0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Totaal voorkeursvariant (gemaal naast Hunsingosluis, excl. koppellansen)		26,0	18,0	4,9	0,0	0,0	1,5	0,5	0,5	0,0	0,5	0,0
Totaal voorkeursvariant (gemaal naast Hunsingosluis, incl. koppellansen)		31,6	18,0	4,9	1,8	1,8	1,5	0,5	0,5	2,0	0,5	0,1
Totaal koppellansen (excl. gemaal en sluis)		5,6	0,0	0,0	1,8	1,8	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,1
Bandbreedte business case bedraagt +/- 30%												

* [garantstelling]: provincie Groningen staat garant voor EUR 0,5 mln onder de voorwaarde dat er een subsidieaanvraag bij Waddenfonds en Erfgoed-deal wordt voorbereid en ingediend door de gezamenlijk gebiedspartners

Wat is de gevraagde bijdrage vanuit Nationaal Programma Groningen
De financieel contactpersoon van uw organisatie is op de hoogte van de BTW-systematiek en Nationaal Programma Groningen. Hij/zij zou je met deze vragen kunnen helpen. Eventueel kun je contact opnemen met joren@nationaalprogrammagoningen.nl

Voeg op tabblad 2 de projectbegroting toe, waarin ook (eventuele) cofinanciering inzichtelijk wordt gemaakt. Je kan hier ook tekstvakken toevoegen om de begroting toe te lichten.

1,7655
1,7655
3,531
2,918181818

1,21
1